

АСПІРАНТУРА

1. **Аспірантура** є формою підготовки **науково–педагогічних та наукових кадрів вищої кваліфікації**, яка передбачає навчання з **відривом та без відриву від виробництва**.

2. Підготовка в аспірантурі здійснюється:

для громадян України за рахунок:

- коштів Державного бюджету України – за державним замовленням для роботи у державному секторі народного господарства;
- коштів юридичних та фізичних осіб – на умовах контракту для роботи у державному і недержавному секторах народного господарства;

для іноземців та осіб без громадянства на підставі:

- міжнародних договорів України;
- загальнодержавних програм;
- договорів, що укладені вищими навчальними закладами з юридичними та фізичними особами.

3. Особи, які раніше пройшли повний курс навчання в аспірантурі за державним замовленням, а також були відраховані з неї достроково за вчинення протиправних дій або невиконання індивідуального плану, **не мають права повторного вступу до аспірантури за державним замовленням**.

4. Тема дисертації та індивідуальний план роботи аспіранта після обговорення кафедрою або лабораторією затверджується Вченою радою вищого навчального закладу (факультету) **не пізніше тримісячного терміну після зарахування** його до аспірантури.

Для планування дисертаційної роботи необхідними документами є: анотація дисертації, її тематичний та календарний плани, довідка про патентно–інформаційний пошук.

5. Керівники підприємств, установ і організацій зобов'язані **звільнити з роботи осіб**, зарахованих до аспірантури з відривом від виробництва, в необхідний для своєчасного прибуття на навчання термін. Підставою для звільнення з роботи є копія наказу про зарахування особи до аспірантури.

6. Особам, зарахованим за державним замовленням до аспірантури з відривом від виробництва, **стипендія** призначається з дня їх зарахування, а тим, які навчаються в аспірантурі за контрактом, відповідно до умов контракту.

7. Аспірантам можуть бути призначені в установленому порядку **іменні стипендії**, засновані на честь видатних діячів науки, культури, освіти, громадських діячів, а також засновані Президентом України, Кабінетом Міністрів України, а також державними і недержавними органами, підприємствами, установами і організаціями.

8. Аспіранти мають право на:

- **користування навчально–виробничою, науковою, культурно–спортивною та оздоровчою базою** вищих навчальних закладів;
- **отримання всіх видів відкритої наукової інформації** і наукового консультування;
- **участь у науковій діяльності** кафедри, відділу, лабораторії;
- **отримання державної стипендії** встановленого розміру у разі зарахування на навчання з відривом від виробництва за державним замовленням;
- **переривання навчання з поважних причин з подальшим його продовженням** (тривалість і кількість переривань навчання, а також поважність причин визначаються Вченою радою вищого навчального закладу);
- **щорічні канікули** до двох календарних місяців, які включаються до загального терміну навчання у разі зарахування на навчання з відривом від виробництва;
- **участь у виборах до органів самоврядування** вищого навчального закладу;
- **роботу за сумісництвом** відповідно до законодавства України;
- **безпечні і нешкідливі умови навчання та праці;**
- **забезпечення впорядкованим житлом** – у разі зарахування на навчання з відривом від виробництва за державним замовленням – на час навчання за умови оплати вартості користування житлом самим аспірантом;
- **працевлаштування згідно з типовою угодою** (у разі зарахування на навчання за державним замовленням) **або контрактом** (у разі навчання поза державним замовленням). Термін навчання в аспірантурі включається до науково–педагогічного стажу.

9. Аспіранти зобов'язані:

- дотримуватися **вимог законодавства, моральних, етичних норм поведінки;**
- глибоко **оволодівати знаннями, практичними навичками, професійною майстерністю**, підвищувати загальний культурний рівень;
- опанувати **методологією проведення наукових досліджень;**
- виконувати **індивідуальний план роботи над дисертацією**, який передбачає: написання дисертаційної роботи, складання кандидатських іспитів із спеціальності, іноземної мови і філософії та, у разі необхідності, додаткового іспиту, визначеного рішенням спеціалізованої вченої ради закладу, установи, де передбачається захист дисертації, заліків з дисциплін, визначених рішенням Вченої ради вищого навчального закладу з урахуванням профілю підготовки, а також педагогічну практику;
- **звітувати про хід виконання дисертації** на засідання кафедри, відділу, лабораторії, Вченої ради вищого навчального закладу;

- у встановлений термін захистити дисертацію або подати її до захисту в спеціалізовану вчену раду;
- дотримуватися Статуту і правил внутрішнього розпорядку вищого навчального закладу.

10. Взаємозобов'язання аспіранта, підготовка яких здійснюється за державним замовленням, та вищого навчального закладу, визначається в **типовій угоді**, якою передбачається своєчасне закінчення роботи над дисертацією, працевлаштування після закінчення аспірантури, забезпечення відповідних умов праці, надання впорядкованого житла тощо, та відповідальність сторін у разі невиконання умов типової угоди.

11. До **терміну навчання в аспірантурі не включається** період хвороби (тривалістю понад один місяць), знаходження у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами, по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, а також відсутність з інших поважних причин, передбачених законодавством України. Вчена рада вищого навчального закладу оцінює обставини, що виключили можливість працювати над дисертацією, і визначає **термін, на який продовжується навчання в аспірантурі** (як правило, не більше одного року), котрий має бути погоджений з **Міністерством охорони здоров'я України**.

12. В окремих випадках Вчена рада вищого навчального закладу може встановлювати термін навчання в аспірантурі **диференційовано** – від одного до трьох років з урахуванням обсягу наукового доробку і ступеня готовності дисертації.

13. **Переведення аспірантів** до іншого вищого навчального закладу, а також на іншу форму навчання здійснюється керівниками вищих навчальних закладів. Переведення аспірантів, які навчаються за цільовим призначенням, на іншу форму навчання може здійснюватися тільки за клопотанням організації, яка направила їх на навчання.

14. Аспірант може бути відрахованим з аспірантури за грубе порушення правил внутрішнього розпорядку вищого навчального закладу, за вчинення противоправних дій, а також за **невиконання індивідуального плану роботи без поважних причин**. Рішення про відрахування аспіранта приймає Вчена рада вищого навчального закладу. На підставі рішення Вченої ради, яке має бути **погоджено з Міністерством охорони здоров'я України**, аспірант відраховується з аспірантури наказом керівника вищого навчального закладу. **Аспірант, який був зарахований до аспірантури за державним замовленням і відрахований через зазначені причини, відшкодовує вартість навчання згідно із законодавством України.**

15. Аспіранти можуть бути направлені на **стажування** до провідних вітчизняних і закордонних наукових центрів. Витрати, пов'язані з їх відрядженням, проводяться згідно із законодавством України.

16. Вчені ради вищих навчальних закладів зобов'язані не менш як один раз на рік розглядати **питання щодо підготовки наукових і науково–педагогічних кадрів**, переглядати склад наукових керівників та усувати від наукового керівництва осіб, які не забезпечують своєчасної і якісної підготовки аспірантів.

17. **Аспірант, який успішно захистив дисертацію до закінчення терміну навчання** в аспірантурі вважається таким, що повністю виконав індивідуальний план роботи і відраховується з аспірантури з дня захисту дисертації.

18. Термін навчання в аспірантурі з відривом від виробництва не перевищує трьох років, а без відриву від виробництва – чотирьох років.

19. Кожному аспіранту одночасно з його зарахуванням відповідний наказом керівника вищого навчального закладу призначається **науковий керівник**, як правило, доктор наук або за рішенням Вченої ради, як виняток, кандидат наук. Науковий керівник аспіранта здійснює наукове керівництво роботи над дисертацією, контролює виконання затвердженого ним індивідуального плану та **несе особисту відповідальність** за якісне написання аспірантом дисертації. Кількість аспірантів, прикріплених до наукового керівника–доктора наук, не повинна перевищувати 5 осіб одночасно (разом з докторантами), а для наукового керівника–кандидата наук – 3 осіб, включаючи аспірантів та докторантів, підготовка яких здійснюється поза державним замовленням. На здійснення наукового керівництва відводиться щороку 50 академічних годин на одного аспіранта.

20. Аспірант працює за **індивідуальним планом роботи, не менше ніж два рази на рік звітує про його виконання на засіданні кафедри, відділу, лабораторії і щорічно атестується науковим керівником та атестаційною комісією університету**. За результатами атестації відповідним наказом керівника вищого навчального закладу аспірант переводиться на наступний рік навчання або відраховується з аспірантури.

21. Аспірантам, які навчаються без відриву від виробництва та успішно виконують індивідуальний план роботи, за місцем роботи дається **додаткова оплачувана щорічна відпустка тривалістю 30 календарних днів** для складання кандидатських іспитів і виконання роботи над дисертацією та, за їх бажанням, протягом чотирьох років навчання **один вільний від роботи день на тиждень з оплатою його в розмірі 50% середньої заробітної плати працівника**. До щорічної відпустки не включається проїзд від місця роботи аспіранта до місця знаходження вищого навчального закладу, наукової установи і назад. Витрати на проїзд несе аспірант.

22. Аспіранти, які закінчили навчання в аспірантурі з відривом від виробництва за державним замовленням, **працевлаштовуються** згідно з типовою угодою, а аспіранти, які закінчили навчання в аспірантурі поза державним замовленням, – згідно з контрактом.

До переліку спеціальностей, з яких здійснюється **підготовка в аспірантурі** у Вищому державному навчальному закладі України «Українська медична стоматологічна академія», відносяться такі спеціальності:

- 14.01.01 Акушерство та гінекологія
- 14.01.02 Внутрішні хвороби
- 14.01.03 Хірургія
- 14.01.06 Урологія
- 14.01.07 Онкологія (медичні науки)
- 14.01.10 Педіатрія
- 14.01.11 Кардіологія
- 14.01.12 Ревматологія
- 14.01.13 Інфекційні хвороби
- 14.01.14 Ендокринологія (медичні науки)
- 14.01.15 Нервові хвороби
- 14.01.16 Психіатрія
- 14.01.17 Наркологія (медичні науки)
- 14.01.18 Очні хвороби
- 14.01.19 Оториноларингологія
- 14.01.20 Шкірні та венеричні хвороби
- 14.01.21 Травматологія та ортопедія
- 14.01.22 Стоматологія
- 14.01.24 Лікувальна фізкультура
- 14.01.27 Пульмонологія
- 14.01.28 Клінічна фармакологія
- 14.01.32 Медична біохімія (медичні науки)
- 14.02.01 Гігієна (медичні науки)
- 14.02.02 Епідеміологія
- 14.02.03 Соціальна медицина та охорона здоров'я
- 14.03.01 Нормальна анатомія (медичні, біологічні науки)
- 14.03.02 Патологічна анатомія (медичні науки)
- 14.03.03 Нормальна фізіологія (медичні науки)
- 14.03.04 Патологічна фізіологія (медичні науки)
- 14.03.05 Фармакологія (медичні, біологічні науки)
- 14.03.08 Імунологія та алергологія
- 14.03.09 Гістологія, цитологія та ембріологія
- 03.00.04 Біохімія (біологічні науки)

Вступники подають на ім'я ректора академії такі документи:

до аспірантури

1. заяву;
2. особовий листок з обліку кадрів;

3. список опублікованих наукових праць і винаходів. Аспіранти, які не мають опублікованих наукових праць і винаходів, подають наукові доповіді (реферати) з обраної ними наукової спеціальності;
4. медичну довідку про стан здоров'я за формою № 286-у;
5. копію диплома про закінчення вищого навчального закладу із зазначенням одержаної кваліфікації спеціаліста або магістра (особи, які здобули відповідну освіту за кордоном, - копію нострифікованого диплома);
6. посвідчення про складання кандидатських іспитів (за наявності).

Паспорт та диплом про вищу освіту подаються вступником особисто.

До переліку спеціальностей, з яких здійснюється **підготовка в докторантурі** у Вищому державному навчальному закладі України «Українська медична стоматологічна академія», відносяться такі спеціальності:

- **14.01.22 Стоматологія**

ДОКТОРАНТУРА

До докторантури приймаються **особи, які мають науковий ступінь кандидата наук**, наукові здобутки та опубліковані праці з обраної наукової спеціальності і які у змозі на високому науковому рівні проводити фундаментальні пошукові або прикладні наукові дослідження.

Термін навчання в докторантурі на загальних умовах не повинен перевищувати трьох років.

Тема дисертації та індивідуальний план роботи докторанта після обговорення відповідною кафедрою затверджуються вченою радою вищого навчального закладу не пізніше тримісячного терміну після його зарахування до докторантури.

Докторанти **мають право** на:

- **користування навчально-виробничою, науковою, культурно–спортивною та оздоровчою базою вищого навчального закладу;**
- **отримання всіх видів відкритої наукової інформації і наукового консультування;**
- **участь у науковій діяльності кафедри та вищого навчального закладу;**
- **отримання державної стипендії встановленого розміру у разі зарахування на навчання з відривом від виробництва за державним замовленням;**
- **щорічні канікули** тривалістю до двох календарних місяців, які включаються до загального терміну навчання у разі зарахування на навчання з відривом від виробництва;
- **роботу за сумісництвом** відповідно до законодавства України;

- **безпечні та нешкідливі умови навчання і праці;**
- забезпечення у разі зарахування на навчання з відривом від виробництва за державним замовленням **впорядкованим житлом** на час навчання за умови оплати вартості користування житлом самим іногороднім докторантом.

Покладання вищими навчальними закладами на докторантів обов'язків, не пов'язаних з підготовкою дисертації, забороняється.

Термін перебування в докторантурі включається до науково-педагогічного стажу.

Докторант, який успішно захистив дисертацію до закінчення терміну перебування в докторантурі, вважається таким, що повністю виконав індивідуальний план роботи, і **відраховується з докторантури з дня захисту дисертації.**

Для надання допомоги докторанту в написанні дисертації за місцем його підготовки може призначатися **науковий консультант** з числа висококваліфікованих науково-педагогічних кадрів – докторів наук, який несе особисту відповідальність за якісне і своєчасне виконання докторантом дисертації. Науковими консультантами можуть призначатися також провідні вчені – доктори наук сторонніх організацій.

На здійснення наукового консультування вводиться щороку **50 академічних годин на одного докторанта.**

Щороку докторанти подають до вченої ради вищого навчального закладу після попереднього обговорення на кафедрі **звіт про виконання індивідуального плану роботи**, за результатами якого проводиться їх атестація і приймається рішення про подальше перебування в докторантурі. Результати атестації затверджуються ректором університету.

До переліку спеціальностей, з яких здійснюється **підготовка в докторантурі у магістратурі** у Вищому державному навчальному закладу України «Українська медична стоматологічна академія», відносяться такі спеціальності:

Вступники подають на ім'я ректора академії такі документи:

до докторантури:

1. заяву;
2. особовий листок з обліку кадрів;
3. список опублікованих наукових праць і винаходів;
4. медичну довідку про стан здоров'я за формою № 286-у;
5. копію диплома про закінчення вищого навчального закладу із зазначенням одержаної кваліфікації спеціаліста або магістра (особи, які здобули відповідну освіту за кордоном, - копію нострифікованого диплома);
6. розгорнутий план дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук;

7. копія диплома про присудження наукового ступеня кандидата медичних наук (у разі здобуття відповідної освіти за кордоном – копія нострифікованого диплома).

Паспорт, диплом про вищу освіту, диплом про присудження наукового ступеня кандидата наук подаються вступником особисто.

МАГІСТРАТУРА

Магістр медицини – це завершальний освітньо-кваліфікаційний рівень фахівця, який на основі отриманої кваліфікації лікаря–спеціаліста набув поглиблені спеціальні вміння та знання, має досвід їх застосування у певній галузі медицини та захистив на вченій раді вищого навчального закладу або на вченій раді факультету освіти магістерську роботу.

Підготовка магістрів медицини проводиться **одночасно з підготовкою спеціалістів з певного лікарського фаху в інтернатурі** і спрямована на поглиблену спеціальну, науково-дослідну та педагогічну підготовку фахівця з цієї ж лікарської спеціальності згідно з переліком лікарських спеціальностей, затверджених відповідними наказами Міністерства охорони здоров'я України.

Фінансування вищих закладів освіти з питань діяльності магістратури здійснюється за рахунок коштів, які передбачаються для підготовки лікарів–інтернів.

В магістратуру приймаються громадяни України, які мають кваліфікацію спеціаліста, рекомендацію вченої ради вищого закладу освіти на наукову роботу і зараховані на посади лікарів–інтернів у базових установах охорони здоров'я для навчання в інтернатурі. Лікарський фах магістратури повинен відповідати фахові інтернатури.

Тривалість навчання в магістратурі визначається термінами навчання в інтернатурі і встановлюється на термін від 1 до 3 років в залежності від спеціальності.

Для лікарів–інтернів, які одночасно навчаються в магістратурі, тривалість **очної частини навчання в інтернатурі на кафедрах** вищих навчальних закладів подовжується на 3–7 місяців за рахунок відповідного скорочення тривалості стажування в базових закладах та установах охорони здоров'я.

Прийом до магістратури проводиться за конкурсом на місця та спеціальності, які затверджені Міністерством охорони здоров'я України, про що вищим закладом освіти повідомляється в пресі **не пізніше ніж за два місяці** до початку прийому документів.

Прийом документів для вступу до магістратури здійснюється вищим навчальним закладом щорічно з **1 по 31 серпня** кожного календарного року.

Прийом документів здійснює **науковий відділ**. Кожний вступник проходить **співбесіду** і складає **вступні іспити зі спеціальності магістратури та з іноземної (англійської, німецької, французької) мови** в обсязі діючих програм для вищих закладів освіти.

Вступні іспити проводяться протягом періоду з 1 до 10 вересня кожного календарного року. Повторне складання вступних іспитів не допускається.

Лікарям–інтернам які допущені до вступних іспитів в магістратуру, може надаватися **відпустка без збереження заробітної плати** за місцем роботи для підготовки до їх складання, виходячи із розрахунку 5 днів на кожний іспит.

Вступники зараховуються на навчання з 10–15 жовтня **наказом ректора університету** відповідно до рішення приймальної комісії, що затверджене Міністерством охорони здоров'я України.

Проректор з наукової роботи вищого закладу освіти до 1 листопада календарного року затверджує лікарю **індивідуальний навчальний план підготовки магістра та тему його магістерської роботи** під час проходження ним магістратури. Для планування теми магістерської роботи може бути створена спеціальна комісія.

Особи, які без поважних причин протягом двох тижнів з дня початку занять не прибули до місця навчання, **підлягають відрахуванню із магістратури** наказом по вищому закладу освіти.

Лікарям–інтернам, які прийняті для навчання в магістратурі з одночасним проходженням інтернатури, виплачується на загальних підставах **заробітна платня** лікаря–інтерна.

Особи, які навчаються в магістратурі, користуються **канікулами** тривалістю один календарний місяць, що включається до загального терміну навчання. Канікули повинні збігатися з відпусткою лікаря–інтерна.

Лікарі–інтерни, навчаючись в магістратурі, **зобов'язані** оволодіти глибокими професійними знаннями, набути навичок самостійної науково–практичної, дослідницької педагогічної та навчально–методичної роботи з відповідної лікарської спеціальності.

За час навчання в магістратурі **лікарі–інтерни повинні** у встановлені терміни:

- повністю виконати **індивідуальний план** та програму;
- оволодіти методиками проведення **основних науково–практичних досліджень**;
- оволодіти **основами педагогічної майстерності та проведення навчально–методичної роботи**;
- систематично звітувати **про хід виконання плану підготовки магістра медицини** на засіданні кафедри вищого закладу освіти або на засіданні вченої ради факультету;
- виконати і **захистити магістерську роботу**;

- виконати програму інтернатури за обраним фахом і пройти атестацію для визначення рівня засвоєння знань і практичних навиків з присвоєнням звання лікарня–спеціаліста з обраної спеціальності.

Особи, які навчаються в магістратурі, мають право:

- користуватися навчально–виробничою, науковою, культурно–спортивною та оздоровчою базами вищого навчального закладу;
- брати участь у виробничих нарадах кафедри в обговоренні питань удосконалення навчального процесу та інших питань, що стосуються магістратури;
- на отримання видів наукової інформації і наукове консультування;
- на безпечні і нешкідливі умови навчання та праці;
- на забезпечення під час навчання у вищому закладі освіти упорядкованим житлом в гуртожитку, якщо лікар–інтерн іногородній.

Покладання на осіб, які навчаються в магістратурі, обов’язків, що не пов’язані з виконанням індивідуального плану та програми, не допускається.

Магістерська робота – це узагальнення самостійної науково–практичної роботи лікаря–інтерна, що викладене на 40–50 сторінках машинопису. Магістерська робота друкується у двох примірниках, один з яких подається до бібліотеки вищого закладу освіти. За матеріалами магістерської роботи лікарю–інтерну рекомендується мати публікації та виступи на науково–практичних конференціях, з’їздах, симпозіумах.

Перед захистом магістерської роботи проректор з наукової роботи вищого закладу освіти призначає двох рецензентів з числа провідних вчених з фаху магістерської роботи, які представляють свої висновки про відповідність наукового дослідження встановленим вимогам до магістерської роботи і направляють їх до вченої ради вищого навчального закладу не пізніше 10 днів до захисту магістерської роботи.

При наявності позитивних висновків рецензентів магістерська робота допускається до захисту.

До вченої ради вищого закладу освіти разом з магістерською роботою подаються такі документи:

- заява про допуск до захисту роботи на освітньо–кваліфікаційний рівень медицини з візою голови вченої ради;
- один примірник магістерської роботи;
- виписка з протоколу засідання кафедри про обговорення магістерської роботи з записом про рекомендацію до захисту на вченій раді факультету;
- висновки рецензентів щодо магістерської роботи;

- **характеристика за підписом завідувача кафедри та декана факультету** з приведенням оцінок за дисципліни, що передбачені навчальним планом та програмою магістратури;
- **особовий листок обліку кадрів** з фотографією 4 x 6 см;
- **список публікацій та виступів** за темою магістерської роботи.

Захист магістерської роботи відбувається на засіданні вченої ради факультету при наявності не менше 2/3 членів ради і оформляється окремим протоколом. На викладення матеріалів магістранту надається до **10 хвилин**. Після доповіді і відповідей на запитання оголошуються **висновки рецензентів щодо магістерської роботи**. В обговоренні доповіді можуть брати участь всі присутні на засіданні вченої ради. В кінці захисту проводиться відкрите голосування про присвоєння лікарю–інтерну **освітньо–кваліфікаційного рівня магістра медицини**, який присвоюється в тому випадку, якщо за це проголосувало не менше 2/3 присутніх членів вченої ради. Магістру медицини видається **диплом або диплом з відзнакою** в тому випадку, якщо магістрант не менше 75% дисциплін із числа тих, що вивчались, складено з оцінками “відмінно”, а з інших дисциплін не було оцінок “задовільно”.

Лікарі–інтерни, які виконали навчальні плани та програми, захистили магістерську роботу, отримують разом з сертифікатом спеціаліста з певного лікарського фаху **диплом магістра медицини** і працевлаштовуються відповідно з направленням на роботу після закінчення вищого закладу освіти.

Термін закінчення навчання в магістратурі збігається з терміном закінчення навчання в інтернатурі. **Тривалість навчання в магістратурі** зараховується до стажу науково–педагогічної роботи.

Магістри медицини мають право брати участь в конкурсі до **аспірантури на клінічні кафедри вищих медичних закладів освіти та медичних науково–дослідних установ** без відпрацювання двох років за фахом що необхідні для вступу до аспірантури після закінчення інтернатури.

До переліку спеціальностей, з яких здійснюється **підготовка в магістратурі** у Вищому державному навчальному закладу України «Українська медична стоматологічна академія», відносяться такі спеціальності:

- **Загальна практика – сімейна медицина**
- **Акушерство та гінекологія**
- **Хірургія**
- **Анестезіологія та інтенсивна терапія**
- **Внутрішні хвороби**
- **Інфекційні хвороби**
- **Неврологія**
- **Ортопедія і травматологія**
- **Отоларингологія**
- **Офтальмологія**

- Педіатрія
- Психіатрія
- Стоматологія
- Медицина невідкладних станів
- Онкологія

Вступники подають на ім'я ректора академії такі документи:

до магістратури:

1. заяву;
2. особовий листок з обліку кадрів;
3. копію диплома про повну вищу медичну (фармацевтичну) освіту;
4. випуску з трудової книжки з записом про прийом на роботу в базовий заклад охорони здоров'я на посаду лікаря (провізора)-інтерна;
5. рекомендацію вченої ради вищого закладу освіти до навчання в магістратурі;
6. список опублікованих наукових праць і винаходів (за наявності).

КЛІНІЧНА ОРДИНАТУРА

Клінічна ординатура є вищою формою підвищення кваліфікації лікарів–спеціалістів з певного фаху у вищих медичних закладах освіти III–IV рівнів акредитації, закладах післядипломної освіти та клінічних науково–дослідних інститутах, центрах, тощо.

Клінічна ординатура забезпечує **одержання лікарем вищої кваліфікації** на основі раніше здобутої освіти у вищому медичному закладі освіти III–IV рівнів акредитації і закладах післядипломної освіти та набутого досвіду практичної роботи лікарем-спеціалістом з певного фаху.

Основним завданням клінічної ординатури є поглиблення професійних знань, підвищення рівня умінь та навичок лікаря-спеціаліста за його основним лікарським фахом.

Навчання в клінічній ординатурі проводиться з відривом від виробництва. Тривалість навчання складає для громадян України 2 роки.

Для **іноземних громадян** тривалість навчання в клінічній ординатурі може бути подовжено за дозволом Міністерства охорони здоров'я України ще на 1–2 роки.

До клінічної ординатури **приймаються за конкурсом** громадяни України, які мають освітньо–кваліфікаційний рівень лікаря–спеціаліста і стаж практичної роботи не менше трьох років за фахом після закінчення інтернатури або спеціалізації, лікарська спеціальність якої повинна відповідати спеціальності клінічної ординатури.

У конкурсі можуть також брати участь лікарі без необхідного стажу практичної роботи, які успішно закінчили інтернатуру і **рекомендовані Вченою радою вищого закладу освіти**, закладу післядипломної освіти до навчання в клінічній ординатурі.

Іноземні громадяни можуть за дозволом Міністерства охорони здоров'я України бути прийняті до клінічної ординатури **безпосередньо після закінчення вищого закладу освіти** і отримання кваліфікації спеціаліста “лікар”.

Правом **позаконкурсного зарахування до клінічної ординатури** користуються лікарі, які працюють в районних і дільничних лікарнях сільської місцевості та в контрольованих регіонах, забруднених внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС, віднесених до таких згідно з чинним законодавством.

Для проведення приймання в клінічну ординатуру на місця держзамовлення ректор (директор) вищого закладу освіти (наукової установи) оголошує конкурс і призначає **приймальну комісію** під головуванням проректора (заступника директора) з наукової роботи. До її складу також входять: завідувач підрозділом вищого закладу освіти (наукової установи), що є відповідальним за навчання клінічних ординаторів (відповідальний секретар), завідувачі профільними кафедрами (відділами, лабораторіями), професори, доценти та провідні вчені.

Прийом до клінічної ординатури для навчання **за держзамовленням проводиться за окремим конкурсом** на місця з кожної лікарської спеціальності, кількість яких затверджується Міністерством охорони здоров'я України, про що повідомляється у пресі вищим закладом освіти (науковою установою) не пізніше ніж за місяць до початку приймання документів.

Приймання документів для вступу до клінічної ординатури проводиться вищим закладом освіти (науковою установою) щороку з **25 травня до 25 червня**.

Кожен вступник до клінічної ординатури проходить **співбесіду** з членами приймальної комісії та складає **іспит з відповідної спеціальності**, у ході якого визначаються його знання та уміння з лікарської спеціальності та професійний рівень лікаря–спеціаліста.

Ректори (директори) вищих закладів освіти (наукових установ) щороку до 1 липня подають на затвердження до Міністерства охорони здоров'я України **протоколи засідань приймальної комісії** з обґрунтованими рекомендаціями про доцільність зарахування до клінічної ординатури всіх кандидатів і списки осіб, які брали участь у конкурсі до клінічної ординатури.

Міністерство охорони здоров'я України розглядає подані документи та повідомляє вищий заклад освіти (наукову установу) **про прийняте рішення** протягом 10 днів.

Зарахування до клінічної ординатури проводиться наказом ректора (директора) вищого закладу освіти (наукової установи) в п'ятиденний термін після одержання списків осіб, затверджених Міністерством охорони здоров'я України для зарахування до клінічної ординатури.

Кожному лікарю одночасно з його зарахуванням до клінічної ординатури ректором (директором) вищого закладу освіти (наукової установи) призначається **керівник** із числа докторів (кандидатів) наук або професорів (доцентів) – співробітників кафедри (відділу, лабораторії), де лікар проходить навчання в клінічній ординатурі. Керівник консультує клінічного ординатора з практичної та наукової проблематики, контролює виконання ним індивідуального навчального плану та несе особисту відповідальність за його якісну науково–практичну підготовку.

Підготовка клінічних ординаторів проводиться під керівництвом висококваліфікованих спеціалістів за індивідуальним планом, який розробляється завідувачем кафедри (відділом, лабораторією), враховуючи при цьому специфіку подальшої роботи клінічного ординатора, і затверджується ректором (директором) вищого закладу освіти (наукової установи). Індивідуальний план підготовки клінічного ординатора затверджується не пізніше ніж через місяць з моменту його зарахування до клінічної ординатури.

Індивідуальний план підготовки лікаря в клінічній ординатурі складається в трьох примірниках, із яких один примірник направляється в особову справу клінічного ординатора, що зберігається у відділі науки вищого закладу освіти (наукової установи), другий примірник зберігається на кафедрі (у відділі, лабораторії), третій примірник знаходиться у клінічного ординатора.

Індивідуальний навчальний план підготовки в клінічній ординатурі з конкретного лікарського фаху включає в себе вивчення основної спеціальності, **низки суміжних клінічних дисциплін**, медичної статистики, клінічної біохімії та фармакології, медичної генетики тощо.

За час навчання в клінічній ординатурі **лікарі повинні у встановлені терміни:**

- повністю виконати **індивідуальний навчальний план;**
- оволодіти **сучасними методиками профілактики, діагностики, лікування захворювань**, відповідно до профілю клінічної ординатури;
- оволодіти **методиками проведення основних науково–практичних досліджень;**
- оволодіти **необхідними практичними навичками та професійною майстерністю** з відповідного лікарського фаху;
- систематично **звітувати про хід виконання індивідуального плану підготовки** клінічного ординатора на засіданні кафедри (відділу, лабораторії) вищого закладу освіти (наукової установи), (вченій раді факультету наукової установи);
- виконувати **правила внутрішнього трудового розпорядку** закладу освіти (наукової установи).

Особи, які навчаються в клінічній ординатурі, **мають право:**

- користуватися навчально–виробничою, науковою, культурно–спортивною, оздоровчою базою вищого закладу освіти (наукової установи);
- на отримання всіх видів наукової інформації і консультування у всіх питаннях їх лікувально–діагностичної роботи;
- брати участь через виробничі наради кафедри в обговоренні питань, що стосуються клінічної ординатури;
- на безпечні і нешкідливі умови навчання та праці;
- на забезпечення житлом в гуртожитку під час навчання у вищому закладі освіти (науковій установі);
- на інші права згідно з чинним законодавством.

Клінічні ординатори в межах робочого часу виконують лікувально–діагностичну роботу в профільних відділеннях, на яких базується клініка, **в обов'язі 25 відсотків від розрахункової норми навантаження лікаря відповідної**

спеціальності, що передбачається індивідуальними планами їх підготовки, без доплат до стипендії.

Клінічні ординатори **зобов'язані відвідувати лекції, клінічні обходи завідувача кафедри (відділу, лабораторії), клінічні і патолого–анатомічні конференції, засідання наукових товариств, брати участь у розтинах померлих хворих, працювати в лікарсько–консультативних комісіях, вивчати спеціальну літературу.**

Клінічні ординатори **залучаються до науково–дослідної та науково–практичної роботи кафедри (відділу, лабораторії):**

- складають реферати з окремих тем, огляди спеціальної літератури,
- описують окремі випадки з клінічної практики, демонструють хворих на лікарських конференціях, засіданнях науково–практичних товариств.

Клінічні ординатори **двічі на рік звітують про виконання індивідуального плану підготовки** на засіданні колективу кафедри (відділу, лабораторії). Відповідальний за підготовку клінічних ординаторів у вищих закладах освіти (наукових установах) один раз на рік доповідає вченій раді вищого закладу освіти, факультету (наукової установи) про роботу з клінічними ординаторами.

Особи, які **без поважних причин протягом двох тижнів із дня початку занять** не прибули до місця навчання, підлягають за погодженням із Головним управлінням закладів освіти Міністерства охорони здоров'я України відрахуванню з клінічної ординатури наказом по вищому закладу освіти (науковій установі).

Клінічні ординатори, які **не виконали індивідуальні плани без поважних причин у встановлені терміни**, відраховуються з клінічної ординатури наказом ректора (директора) вищого закладу освіти (наукової установи) за погодженням з Міністерством охорони здоров'я України.

Відрахування з клінічної ординатури також здійснюється в інших випадках, передбачених п.66 “Положення про державний вищий заклад освіти”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.1996 №1074.

Переведення клінічного ординатора з одного вищого закладу освіти (наукової установи) в інший здійснюється за дозволом Головного управління закладів освіти Міністерства охорони здоров'я України і за згодою ректорів (директорів) вищих закладів освіти (наукових установ).

Лікарі, які вступили до клінічної ординатури **після закінчення навчання в інтернатурі, після завершення підготовки в клінічній ординатурі направляються вищим закладом освіти (науковою установою) у розпорядження управлінь охорони здоров'я обласних (Київської, Севастопольської міських) держадміністрацій і зобов'язані не менше двох років відпрацювати в підпорядкованих їм закладах охорони здоров'я.**

Лікарі, які мають понад трирічний стаж роботи за спеціальністю після закінчення інтернатури і які вступили до клінічної ординатури на місця держзамовлення за конкурсом, після закінчення навчання правами молодих спеціалістів не користуються і **влаштовуються на роботу самостійно.**

Клінічні ординатори, які виявили здібності до науково–дослідної роботи, можуть бути рекомендовані вченою радою вищого закладу освіти (наукової

установи) до участі в конкурсі в аспірантуру після закінчення навчання в клінічній ординатурі.

Клінічні ординатори на останньому місяці свого навчання в разі успішного виконання індивідуального плану і наявності необхідного стажу практичної роботи можуть складати іспит у закладах (факультетах) післядипломної освіти з метою проведення атестації на присвоєння (підтвердження) відповідної кваліфікаційної категорії без проходження передатестаційного циклу. Лікарям, які успішно склали цей іспит, закладом (факультетом) післядипломної освіти видається свідоцтво встановленого зразка з рекомендацією про присвоєння відповідної кваліфікаційної категорії.

Термін навчання в клінічній ординатурі зараховується лікарю до його загального трудового стажу та стажу роботи за фахом.

Лікарям, які закінчили навчання в клінічній ординатурі, вищим закладом освіти (науковою установою) видається свідоцтво за встановленою формою.

Перелік документів для вступу до клінічної ординатури:

1. заяву;
2. особовий листок з обліку кадрів;
3. копію диплома про вищу медичну освіту і присвоєння кваліфікації «лікар»;
4. копію сертифіката про присвоєння кваліфікації лікаря-спеціаліста з певної лікарської спеціальності;
5. витяг з трудової книжки;
6. список опублікованих наукових праць та винаходів і раціоналізаторських пропозицій (за наявності);
7. виписку із протоколу засідання вченої ради вищого закладу освіти чи закладу післядипломної освіти з рекомендацією лікарю-інтерну на навчання в клінічній ординатурі (для осіб, які вступають до клінічної ординатури без необхідного стажу роботи лікаря за спеціальністю).

За довідками звертатися: 36024 м. Полтава вул. Шевченка, 23 Науковий відділ тел. (05322) 7-05-39